EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 06 11
COM(2021) 312 final

2021/0145 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos (AKRVO) narių partnerystės susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šis pasiūlymas susijęs su Europos Sąjungos (ES) ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narių naujo partnerystės susitarimo pasirašymu ir laikinu taikymu. Anksčiau vadinta AKR valstybių grupe, ji 2020 m. balandžio mėn. tapo Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacija (AKRVO) – tarptautine organizacija.

Nuo 2000 m. Kotonu partnerystės susitarimas buvo ES ir 79 AKR šalių santykių pagrindas. Jis grindžiamas politiniu dialogu ir ekonominiu bendradarbiavimu, bendradarbiavimu prekybos srityje ir vystomuoju bendradarbiavimu. 2005 ir 2010 m. peržiūrėtas Susitarimas nustojo galioti 2020 m. vasario mėn. pabaigoje. Kadangi partneriams reikėjo daugiau laiko derėtis dėl Kotonu susitarimą pakeisiančio partnerystės susitarimo, Kotonu susitarimo galiojimas laikinai pratęstas du kartus: pirmą kartą iki 2020 m. gruodžio 31 d. ir antrą kartą iki 2021 m. lapkričio 30 d. arba laikino naujojo partnerystės susitarimo (toliau – Susitarimas) taikymo, priklausomai nuo to, kuri diena ankstesnė.

Atnaujintas susitarimas būtinas perkeliant ES ir AKR santykius į kitą lygmenį, kad būtų atsižvelgta į naujus plačius užmojus, kuriuos lemia nauji poreikiai ir uždaviniai. Kaip niekad glaudžiais tarpusavio ryšiais susijęs pasaulis, kaip ir pati ES, jos partneriai ir jų bendri siekiai, labai pasikeitė nuo tada, kai buvo priimtas Kotonu susitarimas.

Derybos dėl naujo susitarimo prasidėjo 2018 m. rugsėjo mėn., netrukus po to, kai Taryba įgaliojo Komisiją ir vyriausiąjį įgaliotinį pradėti derybas ir Europos Sąjungos vardu derėtis dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų bei Ramiojo vandenyno valstybių grupės šalių partnerystės susitarimo nuostatų, kurios priklauso Sąjungos kompetencijai, ir 2018 m. birželio mėn. priėmė derybinius nurodymus. Derybų metu Taryba buvo reguliariai informuojama. Derybų metu konsultuotasi su specialiu komitetu, įsteigtu Tarybos sprendimu, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas. 2021 m. balandžio 15 d. vyriausieji derybininkai parafavo Susitarimo teksto projektą, išskyrus Susitarimo šalių apibrėžtį.

Bendras susitarimo tikslas – sukurti plataus užmojo sustiprintą politinę partnerystę, kuri būtų grindžiama nauja dinamika ir apimtų ne tik tradicinį vystomąjį bendradarbiavimą. Susitarimu bus įgalėtas kiekvienas regionas. Tai leis ES ir AKRVO narėms siekti platesnio užmojo tikslų vietos, nacionaliniu, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis.

Konkretūs naujojo Susitarimo tikslai:

1. propaguoti, saugoti ir užtikrinti žmogaus teises, demokratijos principus, teisinę valstybę ir gerą valdymą, itin daug dėmesio skiriant lyčių lygybei;
2. kurti taikias ir atsparias valstybes bei visuomenes, kovojant su esamomis ir kylančiomis grėsmėmis taikai ir saugumui;
3. skatinti žmogaus ir socialinę raidą, pirmiausia naikinti skurdą ir mažinti nelygybę, užtikrinant, kad kiekvienas galėtų gyventi oriai ir niekas nebūtų paliekamas nuošalyje, ypatingą dėmesį skiriant moterims ir mergaitėms;
4. telkti investicijas, remti prekybą ir skatinti privačiojo sektoriaus plėtrą, siekiant užtikrinti tvarų bei integracinį augimą ir kurti deramo darbo vietas visiems;
5. kovoti su klimato kaita, saugoti gamtą ir užtikrinti tvarų gamtos išteklių valdymą ir

6. įgyvendinti visapusišką ir subalansuotą požiūrį į migraciją, kad būtų galima pasinaudoti saugios, tvarkingos ir teisėtos migracijos bei judumo nauda, pažaboti neteisėtą migraciją ir kartu šalinti pagrindines jos priežastis, visapusiškai laikantis tarptautinės teisės ir atsižvelgiant į atitinkamą Šalių kompetenciją.

Komisija mano, kad Tarybos derybiniuose nurodymuose nustatyti tikslai buvo pasiekti ir kad derybose sutartas tekstas Sąjungai yra priimtinas.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Derybos dėl susitarimo vyko laikantis 2018 m. birželio mėn. Tarybos priimtų išsamių derybinių nurodymų[1] dėl Komisijos rekomendacijos dėl Tarybos sprendimo, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl Europos Sąjungos ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių grupės partnerystės susitarimo, kuri grindžiama išankstiniu vertinimu, poveikio vertinimu ir komunikatu. Visuose šiuose rekomendaciniuose dokumentuose atsižvelgta į atitinkamą ES politiką ir strategijas įvairiose susijusiose srityse, taip pat į partnerių politiką ir strategijas, įskaitant Afrikos Sąjungos darbotvarkę iki 2063 m., 2007 m. bendrą Afrikos ir ES strategiją (JAES), 2012 m. Bendrą ES ir Karibų šalių partnerystės strategiją ir 2006 m. glaudesnės partnerystės su Ramiojo vandenyno salomis strategiją.

Naujoji partnerystė grindžiama keliais tarptautiniu mastu sutartais standartais ir tikslais. Pavyzdžiui, Susitarime Jungtinių Tautų darbotvarkei iki 2030 m. (DVT) ir Paryžiaus susitarimui dėl klimato kaitos skiriamas ypatingas dėmesys ir jie yra partnerių būsimų veiksmų pagrindas.

Konkretesniu teminiu lygmeniu Susitarimas visiškai suderintas su esamomis ES politikos sritimis:

- pagal Visuotinę Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategiją[2] Susitarimu bus prisidedama prie įtraukios, taikios ir atsparios visuomenės kūrimo. Ja skatinamas visapusiškas ir integruotas požiūris į konfliktus bei krizes ir siekiama šalinti pagrindines jų priežastis, taip pat šalinti naujas ar didėjančias grėsmes saugumui, pavyzdžiui, terorizmą, jo finansavimą ir smurtinį ekstremizmą. Politinis dialogas bus labai svarbus toliau stiprinant veiksmus šiose srityse ir apskritai visose partnerystės srityse. Skatinant aktyvesnį politinį bendradarbiavimą, Susitarime dar kartą patvirtinama, kad svarbu bendradarbiauti tarptautiniuose forumuose, taip pat kurti aljansus pasaulinėje arenoje, kad būtų sukurta veiksminga daugiašalė sistema;

[1] Toliau pateikiamos išankstinio vertinimo, poveikio vertinimo, komunikato ir rekomendacijos, kuriais grindžiami derybiniai nurodymai, nuorodos:
- Rekomendacija dėl TARYBOS SPRENDIMO, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl Europos Sąjungos ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių grupės partnerystės susitarimo. COM(2017) 763 *final*;
- BENDRAS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI„Atnaujinta partnerystė su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno šalimis“. JOIN 2016 (52) *final*;
- BENDRAS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS„Kotonu partnerystės susitarimo vertinimas“. SWD (2016) 250 *final*;
- BENDRAS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS „POVEIKIO VERTINIMAS“, pridedamas prie BENDRO KOMUNIKATO EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI „Atnaujinta partnerystė su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno šalimis“. SWD(2016) 380 *final*. JOIN (2016) 52 *final*. SWD(2016) 381 *final*;
- BENDRAS KONSULTACIJOMS SKIRTAS DOKUMENTAS „Nauja Europos Sąjungos ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių partnerystė po 2020 m.“ JOIN (2015) 33 *final*.

[2] Visuotinė Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategija.

- vadovaujantis Europos konsensusu dėl vystymosi[3], į Susitarimą įtraukti išsamūs Jungtinių Tautų Darbotvarkėje iki 2030 m. nustatytais darnaus vystymosi tikslais (DVT) grindžiami įsipareigojimai, padėsiantys tuos tikslus įgyvendinti. Susitarime, kuris grindžiamas į žmones orientuotu požiūriu, atsižvelgiama į įvairius tarpusavyje susijusius darnaus vystymosi aspektus, kurie neatsiejami nuo ekonominių, socialinių, aplinkosauginių ar su saugumu susijusių aspektų. Visi šie svarbūs aspektai ir kiti kompleksiniai elementai, pavyzdžiui, jaunimas, lyčių lygybė, geras valdymas ir žmogaus teisės, vienas kitą papildo ir laikomi itin didelės svarbos aspektais. Partneriai kartu dės pastangas siekdami apsaugoti planetą, panaikinti visų formų skurdą, kovoti su nelygybe ir skatinti socialinę sanglaudą;
- atsižvelgiant į Europos žaliąjį kursą[4] ir ES aplinkos politiką, Susitarime pripažįstama, kad reikia imtis skubių veiksmų įvairiais lygmenimis siekiant užtikrinti planetos tvarumą ir kovoti su didele grėsme, kurią kelia klimato kaita, aplinkos būklės blogėjimas ir netvarus gamtos išteklių naudojimas. Partneriai siekia stiprinti pasaulinį atsaką į klimato kaitą, didinti atsparumą ir atlikti svarbų vaidmenį įgyvendinant Paryžiaus susitarimą, kuris bus visa apimantis partnerystės pagrindas;
- pagal naują migracijos ir prieglobsčio paktą[5] ir ES migracijos politiką Susitarimu nustatomas visapusiškas ir subalansuotas požiūris, kuriuo nuosekliai atsižvelgiama į įvairius tarpusavyje susijusius teisėtos ir neteisėtos migracijos aspektus, siekiant skatinti tinkamai valdomą migraciją ir judumą.

Pasiūlymas taip pat visiškai dera su kitomis atitinkamomis Sąjungos politikos sritimis, susijusiomis su nustatytais prioritetais, pavyzdžiui, energetikos, švietimo, lyčių lygybės, užimtumo, mokslinių tyrimų ir inovacijų bei prekybos.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Susitarimo sudarymo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 217 straipsnis kartu su 218 straipsnio 5 dalimi ir 218 straipsnio 8 dalies antra pastraipa.

Pagal Sutartis Komisija teikia pasiūlymą tik dėl Sąjungos susitarimo pasirašymo ir laikino taikymo[6].

- **Proporcingumo principas**

Šia iniciatyva tiesiogiai siekiama Sąjungos išorės veiksmų tikslo ir prisidedama prie politinio prioriteto „ES kaip stipresnė pasaulinio masto veikėja“. Ji atitinka Visuotinės ES strategijos gaires, kad būtų galima atsakingai bendradarbiauti su partneriais ir pertvarkyti savo išorės partnerystės ryšius, kad būtų pasiekti ES išorės prioritetai. Pasiūlymu stiprinamas bendradarbiavimas su atitinkamais regionais, sudaromos sąlygos laikytis labiau pritaikyto požiūrio ir remiama ES koncepcija „viena Afrika“. Siūlomu Susitarimu taip pat palengvinami įvairių valdymo lygmenų ryšiai.

---

3 Europos konsensusas dėl vystymosi.

4 Europos žaliasis kursas.

5 Naujas migracijos ir prieglobsčio paktas.

6 Pagal Reglamentą (ES) 2015/2264 dėl laipsniško airių kalbos išimties panaikinimo tarptautiniai susitarimai į airių kalbą verčiami tik nuo 2022 m. sausio 1 d.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šis pasiūlymas pagrįstas SESV 218 straipsnio 5 dalimi, kurioje numatyta dėl tarptautinių susitarimų priimti Tarybos sprendimus. Kitų teisinių priemonių, kuriomis būtų galima pasiekti šio pasiūlymo tikslą, nenumatyta.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

ES ir jos partneriams buvo svarbu atsižvelgti į jų ilgalaikio bendradarbiavimo patirtį. Rengiant naujo partnerystės susitarimo su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėmis politiką, prieš derybas ir jų metu buvo atlikti keli konkretūs vertinimai ir konsultacijos, siekiant sužinoti visuomenės, suinteresuotųjų subjektų ir partnerių nuomones ir padaryti išvadas dėl ES ir AKR bendradarbiavimo pastaraisiais dešimtmečiais. Juos galima suskirstyti į dvi kategorijas:

- Kotonu partnerystės susitarimo (KPS) vertinimas
- viešos konsultacijos

Į susijusias išvadas ir rezultatus buvo atsižvelgta ir jie atsispindi siūlomame Susitarime.

- **Poveikio vertinimas**

2016 m. paskelbtas poveikio vertinimas (SWD (2016) 0380 *final*) ir Komunikatas dėl būsimų ES santykių su AKR šalimis (JOIN 2016(52) *final*), kuriuo remiantis buvo parengta vėlesnė rekomendacija ir derybiniai nurodymai. Juo buvo siekiama nustatyti, kokio formato reikia, kad būtų galima geriausiai organizuoti ir valdyti santykius su partneriais Afrikoje, Karibų ir Ramiojo vandenyno regione. Poveikio vertinime nustatytos įvairios galimybės ir tinkamiausi tolesni veiksmai, kurie galiausiai buvo pasirinkti, ir juos galima apibendrinti taip: *„ES pirmenybę teikia galimybei naują ES ir AKR šalių partnerystę palaikyti sudarant visa apimantį susitarimą, kurio bendroje dalyje būtų išvardytos bendros vertybės, principai ir interesai bei nustatyti bendrieji bendradarbiavimo tarptautinėje arenoje principai ir būdai, ir trys partnerystės ryšių protokolus, kuriais nustatomi konkrečiam regionui būdingi prioritetai ir veiksmai, atitinkamai įgyvendinami Afrikoje, Karibų jūros regione ir Ramiojo vandenyno regione.“*

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Vienas iš Susitarimo tikslų – skatinti ir puoselėti žmogaus teises ir pagrindines laisves, taip pat demokratiją, teisinę valstybę ir gerą valdymą. Tai svarbus aspektas, atsižvelgiant į kintančias tarptautines aplinkybes, kai besiformuojančios rinkos ekonomikos šalys nebūtinai laikosi šių vertybių ir principų. Pagal ES bendrą požiūrį dėl politinių nuostatų įtraukimo, jei pažeidžiamos esminės Susitarimo nuostatos, Šalys rengia struktūrizuotas ir sistemingas konsultacijas. Jei jos negali rasti abipusiai priimtino sprendimo, pranešančioji Šalis gali imtis tinkamų priemonių.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Susitarime nėra finansinio protokolo. ES įsipareigoja suteikti atitinkamo lygio finansinius išteklius laikydamasi savo vidaus taisyklių ir procedūrų.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Susitarimo įgyvendinimas bus stebimas palaikant nuolatinį partnerystės dialogą, žr. bendrosios dalies I dalies 3 straipsnio 1 dalį. Į regioninius protokolus įtrauktos konkrečios nuostatos dėl įgyvendinimo ir stebėsenos, žr. Afrikos regioninio protokolo I dalies 6 straipsnį; Karibų jūros regioninio protokolo I dalies 8 straipsnį ir Ramiojo vandenyno regioninio protokolo I dalies 8 straipsnį.

AKRVO ir ES ministrų taryba prižiūri veiksmingą ir nuoseklų Susitarimo įgyvendinimą ir priima politikos gaires bei sprendimus, kuriais įgyvendinami konkretūs Susitarimo nuostatoms įgyvendinti būtini aspektai (žr. bendrosios dalies V dalies 88 straipsnį).

- **• Išsamus derybų rezultatų paaiškinimas**

Susitarimu nustatoma plataus užmojo ir glaudesnė politinė ES ir AKRVO narių partnerystė siekiant abipusiškai naudingų su bendrais interesais susijusių rezultatų. Partnerystė bus palaikoma sudarant asociacijos susitarimą dvidešimties metų laikotarpiui.

Strateginiu požiūriu Susitarimu išplečiama partnerių bendradarbiavimo aprėptis ir mastas, siekiant pagrindinio tikslo – kurti tvirtesnes visuomenes. Ši nauja partnerystė yra politinis laimėjimas ir žymi lūžio tašką. Ja keičiama dinamika ir partnerių santykiai perkeliami į aukštesnį lygmenį, kad būtų sprendžiamos kiekvienam regionui kylančios aktualiausios problemos. Susitarimas atitinka ne tik regionines ir pasaulines aplinkybes, bet ir naujausius tarptautiniu mastu suderintus dokumentus, standartus, pažangą ir, svarbiausia, žmonių poreikius.

Taip užtikrinama, kad visais politiniais lygmenimis, nepriklausomai nuo to, ar tai būtų nacionalinis, (sub)regioninis, ar pasaulinio masto partnerystės lygmuo, su šalimis partnerėmis būtų sukurta nuosekli sistema. Susitarimu remiamas veiksmingas daugiašališkumas ir sudaromos sąlygos vykdyti labiau politinius ir koordinuotus veiksmus pasaulio arenoje, kurioje grupės poveikis gali būti reikšmingas.

<u>Naujoviška „1 + 3“ struktūra</u>

ES santykiai su AKRVO nariais buvo ne tik sustiprinti, bet ir pertvarkyti, kad atitiktų savo paskirtį, o dėmesio centre atsidūrė šie trys regionai. Atitinkamai šį susitarimą sudaro:

1. visoms šalims bendra bendroji dalis (pagrindai), kurią sudaro:

I dalis. **Bendrosios nuostatos.** Joje pateikiami bendrieji tikslai ir principai.

II dalis. **Strateginiai prioritetai**. Šią dalį sudaro šešios pagrindinės antraštinės dalys:

- I antraštinė dalis. Žmogaus teisės, demokratija ir valdymas į žmones orientuotoje ir teisėmis grindžiamoje visuomenėje
- II antraštinė dalis. Taika ir saugumas
- III antraštinė dalis. Žmogaus ir socialinė raida

- IV antraštinė dalis. Integracinis tvarus ekonomikos augimas ir darnus vystymasis
- V antraštinė dalis. Aplinkosauginis tvarumas ir klimato kaita

VI antraštinė dalis. Migracija ir judumas

III dalis. **Pasauliniai aljansai ir tarptautinis bendradarbiavimas**. Joje išsamiai nurodomi nauji politiniai siekiai pasaulinėje arenoje.

IV dalis. **Bendradarbiavimo priemonės ir įgyvendinimas**. Joje apibūdinami įvairūs ištekliai partnerystės tikslams pasiekti.

V dalis. **Institucinė struktūra**. Joje apžvelgiamos įvairios institucijos ir dalyvaujantys partneriai.

VI dalis. **Baigiamosios nuostatos**. Joje pateikiama išsami informacija apie Susitarimo taikymą.

I priedas. Grąžinimo ir readmisijos procesai.

II priedas. Europos investicijų banko operacijos.

ES deklaracija dėl bendradarbiavimo priemonių ir įgyvendinimo.

Susitarimas bus valdomas skirtingu lygmeniu – partnerystės arba regioniniu, atsižvelgiant į atitinkamus klausimus ir formatą. Visų pirma, už bendrosios Susitarimo dalies, kuri taikoma visoms šalims, valdymą bus atsakinga AKRVO ir ES ministrų taryba (tikimasi, kad ji posėdžiaus kas 3 metus), kuriai padės Ambasadorių komitetas, galimi AKRVO ir ES aukščiausiojo lygio susitikimai (bendru sutarimu) ir nauja AKRVO ir ES jungtinė parlamentinė asamblėja (JPA posėdžiauja kasmet ir jos nariai taip pat yra trijų regioninių jungtinių parlamentinių asamblėjų nariai).

2. Numatyti **trys regioniniai protokolai**, sudaryti atitinkamai tarp kiekvieno regiono šalių ir ES. Kiekvienas protokolas pritaikytas prie regionų poreikių ir dinamikos ir todėl yra tinkamas konkrečioms kylančioms problemoms spręsti. Laikantis šios logikos, kiekvienas regionas turės savo institucinę struktūrą, kuri bus atsakinga už atitinkamo protokolo įgyvendinimą. Institucijos apima Šalių suderintu dažnumu posėdžiausiančią ministrų tarybą, ambasadorių komitetą, galimybę susitikti valstybių ir (arba) vyriausybių vadovų lygiu ir jungtinę parlamentinę asamblėją.

A. Afrikos regioninis protokolas

Į jį įtraukti prie regiono poreikių pritaikyti specialūs prioritetai:

- integracinis ir tvarus ekonomikos augimas ir darnus vystymasis
- žmogaus ir socialinė raida
- aplinka, gamtos išteklių valdymas ir klimato kaita
- taika ir saugumas
- žmogaus teisės, demokratija ir valdymas
- migracija ir judumas

Nustatyta konkreti valdymo struktūra:

Afrikos ir ES ministrų taryba, Afrikos ir ES jungtinis komitetas, Afrikos ir ES parlamentinė asamblėja.

Tai skatins laikytis *bendro požiūrio į Afriką*. Protokolas bus laikomas teisiniu pagrindu (asociacijos susitarimas, panašus į sudarytus tarp ES ir Šiaurės Afrikos šalių), o politinės gairės bus grindžiamos Afrikos Sąjungos ir Europos Sąjungos aukščiausiojo lygio susitikimų rezultatais.

B. Karibų jūros regioninis protokolas

Į jį įtraukti prie regiono poreikių pritaikyti specialūs prioritetai:

- integracinis ir tvarus ekonomikos augimas ir darnus vystymasis
- aplinkosauginis tvarumas, klimato kaita ir tausus gamtos išteklių valdymas
- žmogaus teisės, valdymas, taika ir saugumas
- žmogaus raida ir socialinė sanglauda

Nustatyta konkreti valdymo struktūra:

Karibų jūros ir ES ministrų taryba, Karibų jūros ir ES jungtinis komitetas, Karibų jūros ir ES parlamentinė asamblėja.

C. Ramiojo vandenyno regioninis protokolas

Į jį įtraukti prie regiono poreikių pritaikyti specialūs prioritetai:

- aplinkosauginis tvarumas ir klimato kaita
- integracinė ir tvari ekonominė plėtra
- vandenynai, jūros ir žuvininkystė
- saugumas, žmogaus teisės, demokratija ir valdymas
- žmogaus ir socialinė raida

Nustatyta konkreti valdymo struktūra:

Ramiojo vandenyno ir ES ministrų taryba, Ramiojo vandenyno ir ES jungtinis komitetas, Ramiojo vandenyno ir ES parlamentinė asamblėja.

I žmones orientuota partnerystė

Įvairiose srityse Susitarimas apima daugiau dalykų, palyginti su jo pirmtaku, ir suteikia galimybę atlikti svarbų vaidmenį daugelyje sričių.

Partneriai padės siekti darnaus vystymosi tikslų (DVT) ir kovoti su klimato kaita, remdamiesi Darnaus vystymosi darbotvarke iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimu, kurie yra visa apimantis partnerystės pagrindas.

Susitarimu siekiama visiems suteikti naujų ekonominių galimybių. Ypatingas dėmesys skiriamas tvariam, integraciniam augimui ir darbo vietų kūrimui. Visų pirma, sparčiau siekiant darnaus vystymosi, prie kurio labai prisidės mokslas, technologijos, moksliniai tyrimai, inovacijos ir perėjimas prie skaitmeninių technologijų, bus itin svarbu skatinti investicijas ir privačiojo sektoriaus plėtrą. Taip pat bus gerinamas bendradarbiavimas ekonomikos ir prekybos klausimais, sudarant palankesnes sąlygas dvišalei prekybai ir investicijų srautams, mažinant technines prekybos kliūtis, gerinant viešuosius pirkimus ir apsaugant intelektinę nuosavybę. Bus toliau taikomi visi galiojantys prekybos susitarimai,

pavyzdžiui, ekonominės partnerystės susitarimai (EPS). Partnerių bendradarbiavimas padės laikytis aukštų aplinkosaugos, socialinių ir darbo standartų.

Tai neatsiejama nuo to, kad kai kuriose srityse vėl daug dėmesio skiriama klimato kaitai ir aplinkos tvarumui. Pripažindami, kad reikia skubiai imtis veiksmų ir kad klimato kaita bei natūralus būklės blogėjimas kelia didelę grėsmę tvariam vystymuisi, partneriai susitarė dėl plataus masto įsipareigojimų išsaugoti ir apsaugoti planetą, jos ekosistemas ir vandenynus. Laikantis Paryžiaus susitarimo tikslų, bus sustiprintas atsakas į klimato kaitą. Bus dedamos bendros pastangos siekiant spręsti prisitaikymo prie klimato kaitos, jos padarinių švelninimo ir geresnio kovos su gaivalinėmis nelaimėmis klausimus. Tai pasaulinio, aplinkai nekenksmingo požiūrio, kuriuo skatinama tvari mėlynosios ekonomikos plėtra ir remiamas perėjimas prie ekologiškesnės (mažataršės ir efektyvaus išteklių naudojimo) ekonomikos, dalis.

ES ir AKRVO narių bendradarbiavimas taip pat grindžiamas bendromis vertybėmis ir visuotiniais principais. Pagarba žmogaus teisėms, tarptautinei teisei, demokratijos principams ir Jungtinių Tautų Chartijoje nustatytiems principams yra bendradarbiavimo pagal Susitarimą pagrindas. Jie laikomi pagrindiniais klausimais siekiant užtikrinti kitų abipusių prioritetų įgyvendinimo pažangą, lygiai taip pat kaip įsipareigojimai teisinės valstybės ir gero valdymo srityse, kurie buvo sustiprinti Susitarime. Tas pats pasakytina apie taiką ir saugumą – bus sprendžiamas naujų arba kylančių grėsmių, pavyzdžiui, piratavimo ir prekybos žmonėmis, narkotikais, ginklais ir kitomis neteisėtomis prekėmis, taip pat kibernetinių nusikaltimų ir grėsmių kibernetiniam saugumui, kurie yra esminiai integruoto požiūrio į konfliktus, krizes ir jų priežastis elementai, klausimas.

Susitarimu skatinamas tvirtesnis bendradarbiavimas tiek sektorių, tiek politikos srityse, be kita ko, bendro intereso užsienio politikos klausimais. Tai, be kita ko, taikos palaikymas, kova su terorizmu, pažeidžiamumo situacijos, mirties bausmė taikant precedento neturinčias nuostatas, taip pat teisėsauga ir migracija bei judumas. Pastaruoju atveju naujais įsipareigojimais, atspindinčiais visapusišką ir subalansuotą požiūrį, nuosekliai sprendžiami įvairūs tarpusavyje susiję teisėtos ir neteisėtos migracijos aspektai. Siekiant skatinti gerai valdomą migraciją ir judumą, Susitarimu skatinamas glaudesnis partnerių, atitinkamų agentūrų ir institucijų bendradarbiavimas, kartu gerinant grąžinimą ir readmisiją, užtikrinant didelį nuspėjamumą ir įgyvendinamumą. Bus geriau sprendžiamos bendros problemos, įskaitant pagrindines neteisėtos migracijos, prekybos žmonėmis ir neteisėto migrantų gabenimo priežastis.

Partneryste aktyviai skatinama žmogaus ir socialinė raida, siekiant kovoti su skurdu ir nelygybe, nepaliekant nė vieno nuošalyje. Kaip rekomenduota derybiniuose nurodymuose, Susitarime prisiimti didesni įsipareigojimai gerinti lyčių lygybę, socialines paslaugas, tokias kaip švietimas ir sveikata, ir socialinę įtrauktį. Partneriai bendradarbiaus, kad geriau spręstų įvairius uždavinius, tokius kaip aprūpinimas maistu, spartus gyventojų skaičiaus augimas ir pasaulinės sveikatos krizės.

Partnerystės dialogas jau daugelį metų buvo ES ir AKRVO valstybių santykių pagrindas, o naujuoju Susitarimu šis svarbus aspektas bus dar labiau sustiprintas. Jis susijęs ne tik su visais Susitarime aptariamais klausimais, bet ir su platesnėmis bendro intereso temomis.

Be to, derybose sutartu tekstu skatinamas įvairių suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas, pripažįstant jaunimo ir įvairių partnerių, įskaitant vietos valdžios institucijas, pilietinės visuomenės organizacijas ir privatųjį sektorių, svarbą kuriant geresnę ateitį. Labai svarbu aktyviai dalyvauti partnerystės dialoge ir bendradarbiavimo procesuose, taip pat bendradarbiauti siekiant veiksmingai įgyvendinti Susitarimą.

Visi pirmiau minėti elementai yra tarpusavyje susiję ir bus labai svarbūs perkeliant santykius į kitą lygmenį. Tai reiškia, kad regioniniai protokolai, jų aiškinimas ir įgyvendinimas visada turi atitikti Susitarimo bendrosios dalies nuostatas ir principus.

2021/0145 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos (AKRVO) narių partnerystės susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 217 straipsnį kartu su jo 218 straipsnio 5 dalimi ir 8 dalies antra pastraipa,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2018 m. birželio 21 d. Taryba įgaliojo Komisiją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai Sąjungos vardu pradėti ir vesti derybas dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų bei Ramiojo vandenyno valstybių grupės šalių partnerystės susitarimo nuostatų, kurios priklauso Sąjungos kompetencijai;

(2) 2021 m. balandžio 15 d. sėkmingai užbaigtos derybos dėl Europos Sąjungos ir Afrikos, Karibų bei Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narių partnerystės susitarimo (toliau – Susitarimas), išskyrus Susitarimo šalių apibrėžtį;

(3) Susitarimas atspindi istoriškai glaudžius Europos Sąjungos ir AKR valstybių organizacijos narių santykius ir vis stiprėjančius ryšius, taip pat jų norą toliau plačiu mastu ir naujoviškai stiprinti ir plėsti savo santykius. Susitarimu iš naujo apibrėžiami ES ir Afrikos, Karibų bei Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narių santykiai, įskaitant prioritetus ir darbo metodus įvairiose politikos srityse, kurioms taikomas Susitarimas;

(4) todėl Susitarimas turėtų būti pasirašytas Europos Sąjungos vardu pagal Susitarimo 98 straipsnį su sąlyga, kad jis bus sudarytas vėliau;

(5) Kotonu susitarimas bus toliau laikinai taikomas ne ilgiau kaip iki 2021 m. lapkričio 30 d. Jei Susitarimas neįsigalios 2021 m. gruodžio 1 d., Sąjungos ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narių bendradarbiavimas bus tokio lygio, kuris nėra nei pageidautinas, nei atitinka Sąjungos interesus, ir dėl to sutriks Sąjungos ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narių santykiai. Siekiant išvengti santykių sutrikdymo, Susitarimas turėtų būti taikomas laikinai,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sąjungos vardu patvirtinamas Europos Sąjungos ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos narių partnerystės susitarimo pasirašymas su sąlyga, kad minėtas Susitarimas bus sudarytas.

Pasirašyti numatyto Susitarimo tekstas pridedamas prie šio sprendimo.

2 straipsnis

Sąjungos vardu patvirtinama prie šio sprendimo pridėta ES deklaracija dėl įgyvendinimo priemonių ir bendradarbiavimo.

3 straipsnis

Tarybos generalinis sekretoriatas parengia įgaliojamąjį raštą, kuriuo Susitarimo derybininko nurodytam (-iems) asmeniui (-ims) suteikiami įgaliojimai pasirašyti Susitarimą su sąlyga, kad jis bus sudarytas.

4 straipsnis

Susitarimas, kol jis įsigalios, pradedamas laikinai taikyti pagal Susitarimo 98 straipsnio 4 dalį nuo jame numatytos dienos.

5 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo priėmimo.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas